

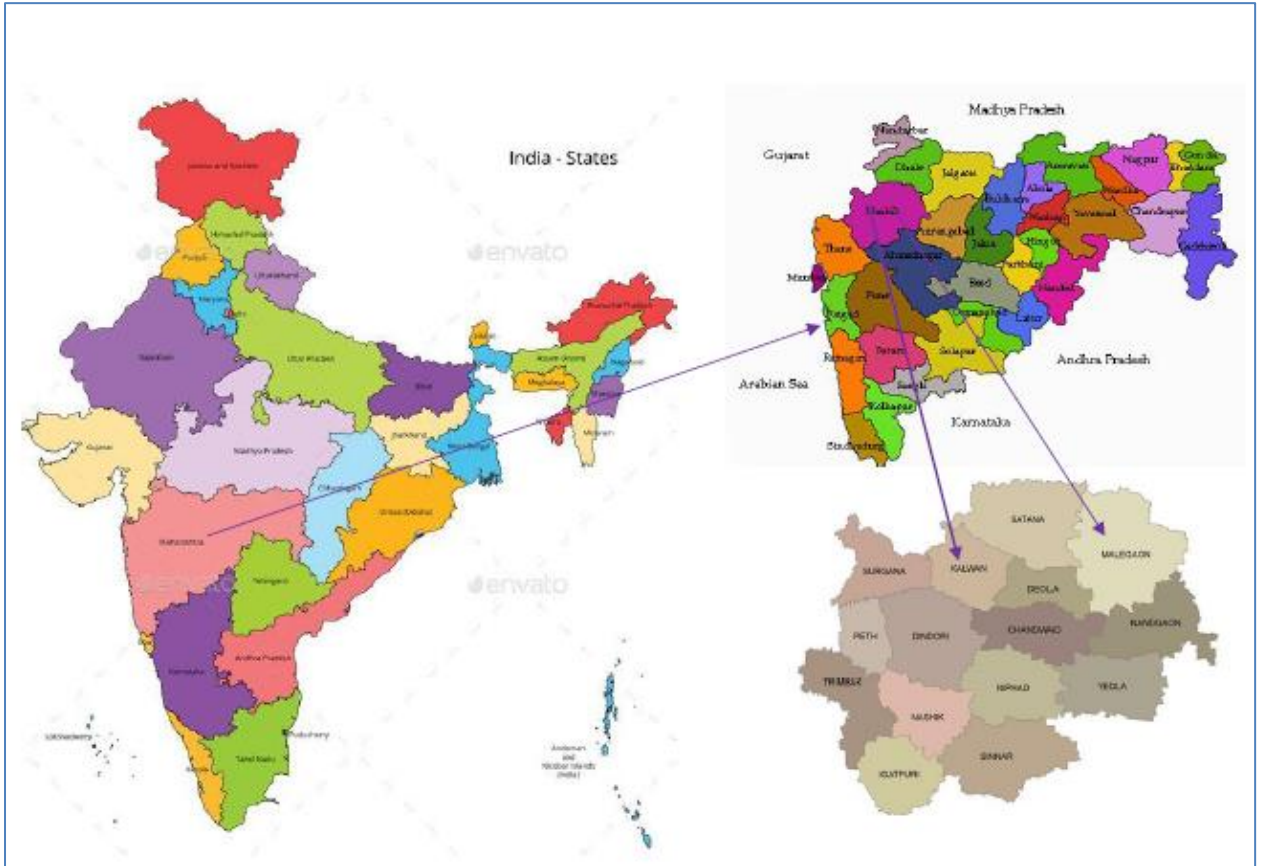
जिल्हा पातळीवरील पाच वाळू घाटांची सार्वजनिक सुनावणी, जिल्हा नाशिक महाराष्ट्र

कार्यकारी सारांश

1. प्रस्तावना

- नाशिक जिल्ह्यातील मालेगाव व कळवण, तालुक्यातील 5 वाळू घाटांची पर्यावरणीय अनुमती प्रस्तावित आहे.
- महाराष्ट्र सरकार पत्र क्र. संकिर्ण 2019/पी.के.01/त.के.3 दि. 3 डिसेंबर, 2019 नुसार 5 हेक्टर पेक्षा कमी क्षेत्र असणाऱ्या खाणींसाठी सार्वजनिक सुनावणी आयोजित केली आहे.
- पर्यावरणीय मंजूरीसाठी फॉर्म-1 एम, प्रि फिझिबीलिटी रिपोर्ट, पर्यावरण व्यवस्थापन योजना, रिस्क असेसमेंट, जिल्हा सर्वेक्षण अहवाल, मंजूर झालेला वाळू घाटांच्या खाणकाम अहवाल जनसुनावणी अहवालासहित जमा करावा.

2. स्थळ नकाशा.

नाशिक जिल्ह्यातील जनसुनावणीसाठीचे जिल्हास्तरीय 5 वाळू घाट

3. वाळू घाटांची यादी

अ. क्र.	तालुका	नदीचे नाव	गावाचे नाव/ वाळू गटाचे नाव	गट नं.	क्षेत्र (हेक्टर)	परिमाण (मीटरमध्ये)				तांत्रिक समिती अहवाल	ग्रामसभा ठराव	तालुकास्तरीय समिती शिफारस	शासन निर्णयानुसार वाळूघाटाची हातची किंमत
						लांबी	रुंदी	खोली	परिमाण (ब्रास)				
1	मालेगांव	गिरणा	संवदगांव	4, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 25	1.030	515	20	1.5	5459	योग्य	होकारार्थी	योग्य	9173642.226
2	मालेगांव	मोसम	सावतावाडी	10	1.300	650	20	0.35	1608	योग्य	होकारार्थी	योग्य	2701622.792
3	मालेगांव	गिरणा	येसगांव बु.	136, 137, 153, 154, 209	1.018	509	20	1.5	5396	योग्य	होकारार्थी	योग्य	9066764.841
4	मालेगांव	गिरणा	दाभाडी	सोयगांव शिव ते रोकडोबा मंदीर पर्यंत ग. नं. 774 ते 783	1.013	405	25	1	3578	योग्य	होकारार्थी	योग्य	6011852.915
5	कळवण	गिरणा	असोली	80, 81, 82, 83	1.750	700	25	0.3	1855	योग्य	होकारार्थी	योग्य	3117257.067
एकूण									17896				30071139.84

4. खाणकाम कार्यपद्धती

1. खाणकाम पद्धती - ओपनकास्ट विना ड्रिलिंग व स्फोट न करता हाताने केलेले कार्य, मनुष्यबळाचा, घमेली, कुदळ फावड्यासारख्या उपकरणांचा वापर केला जाईल. वाळूचे उत्खनन हे केवळ कोरड्या नदीपात्रातून केले जाईल. वाळू घाटातून वाळूचा अंदाज बांधण्यासाठी खालील कार्यपद्धती अवलंबली जाईल.
  - 10.मी.X10.मी. अंतरावर सीमांकन आणि स्थिरचिन्हांकन
  - प्रत्येक ग्रीड मधून वाळू संशोधनासाठी ऑगर ड्रीलर वापरला जाईल.
  - वाळू घाटांमध्ये छिद्र करण्यासाठी 10.मी.X10.मी. ग्रीड पॅटर्न मध्ये ऑगर ड्रीलर वापरला जाईल.
  - मोजपट्टीने छिद्रांची मोजणी केली जाईल.
  - सर्व मोजणी झाल्यावर नदीच्या वाळू घाटांची सरासरी खोली मीटरमध्ये गणली जाईल.
2. उपकरणे/साधने :- कुदळ, घमेले, ट्रॅक्टर व ट्रॉली
3. दळणवळण:- ट्रॅक्टर ने भांडारगृह किंवा ग्राहकापर्यंत
4. पुनर्भरण:- उत्खनन झालेल्या भागाचे पुनर्भरण मान्सूननंतर आपोआप होईल, नदीकाठावर आणि दळणवळण रस्त्याच्या बाजूने केली जाईल.

5. पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना :-

1. हवा प्रदूषण व्यवस्थापन
  - वाळू वाहतूकीच्या कच्चा रस्त्यावर पाण्याची फवारणी केली जाईल.
  - वाळू वाहतूक करणाऱ्या ट्रॅक्टर व ट्रक ताडपत्रीने झाकले जातील.
  - वाळू वाहतूक समयी होणाऱ्या वाळूचे गाळण हे योग्यप्रकारे रिकाम्या जागा सील करून प्रतिबंधित केले जाईल.
  - नदीकाठावर आणि वाळू घाटानजिकच्या मोकळ्या जागेवर वृक्ष लागवड केली जाईल.
2. ध्वनी प्रदूषण व्यवस्थापन:-
  - खाणकाम आणि वाळू वाहतूक हि केवळ दिवसा केली जाईल.
  - अपेक्षा आहे कि फक्त वाळू वाहतुकीमुळे आवाज होतो, खात्री देतो की वाळू वाहतुक करणाऱ्या वाहनांची देखभाल करून आवाज कमी होईल.
  - वाळू वाहतुक करणाऱ्या वाहनांचा वेग नियंत्रित राहिल.
3. जल प्रदूषण व्यवस्थापन:-
  - वाळू उत्खनन हे केवळ कोरड्या नदीपात्रातून केले जाईल.
  - उत्खनन केवळ भुजल पातळीच्या वर केले जाईल.
  - नदी प्रवाह निष्क्रिय पात्राकडे वळवला जाणार नाही.
  - नदीपात्रात वाहनांची धुलाई करणे प्रतिबंधित राहिल.
  - उत्खनन कार्यातून कोणताही प्रवाही निर्माण होणार नाही
  - कामगारांसाठी फिरते स्वच्छतागृह पुरवले जाईल.
  - मान्सून व पुर या काळात उत्खनन बंद राहिल ज्यामुळे वाळू घाटांचे पुनर्भरण होईल.
4. जमीन पर्यावरण:-

- वाळू उत्खननामुळे काही अंशी कोरड्या नदीपात्रात खड्डे तयार होतील, परंतू मान्सूनमधे त्यांचे पुनर्भरण होईल.
- उत्खनन करण्यापूर्वी नदी काठापासून सुरक्षित अंतर 3 मी. किंवा नदीपात्राच्या एकूण रुंदीच्या 1/10 प्रमाणात, जे जास्त असेल ते अंतर दोन्ही काठापासून सोडले जाईल.
- पॉलियीन पिशव्या, जूट पिशव्या, इ सारख्या टाकाऊ वस्तुला नदीपात्रात टाकण्यास प्रतिबंध राहिल.
- मंजूर क्षमतेपेक्षा जास्त उत्खनन होणार नाही
- नदीकाठांवर आणि नजीकच्या रिक्तस्थानी वृक्षांची लागवड केली जाईल.

5. हरितपट्टा व्यवस्थापन योजना:-

हरितपट्ट्याचे स्थान	लीझ सीमेच्या दोन्ही काठांवर आणि नदीपात्राबाहेरील रस्ता
लागवड करणा-या झाडाची संख्या	500 वृक्ष प्रति हेक्टर
झाडांमधील अंतर	2 मी. ग्रिड पद्धतीने
झाडांच्या प्रजाती	स्थानिक प्रजाती

लागवडीसाठी शिफारस केलेल्या वृक्ष प्रजाती

अ.क्र.	वनस्पतीचे नाव	स्थानिक नाव	महत्व
1	अझाडीराक्टा इंडिका	लिंब	लिंब तेल व लिंब उत्पादने
2	टेक्टोना ग्रांडीस	टिक	जैवप्रतिबंधक, प्रतिजैविक, अँटीफंगल
3	फायकस रिलिगीओसा	पिंपळ	औषधी वापर, फळ व अंजीर
4	बांबुसा वल्गेरीस	बांबू	कृमीनाशक औषध, दाहक विरोधी
5	माधुका लोंगीफोलीआ	महुआ	उत्तेजक, कफ नियंत्रक

6. व्यवसायिक आरोग्य सुरक्षा व्यवस्थापन:-

- खाण चालकाने वैयक्तिक प्रतिबंधात्मक साधने पुरवली पाहिजेत.
- संरक्षक शिरस्त्राण व पादत्राणे, तसेच कान, डोळे व हातासाठी प्रतिबंधात्मक उपकरणे.
- कामगारांना धुळीसाठी मास्क पुरवावे.
- कामगारांसाठी पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था करणेत येईल.
- खाणकाम जागेवर प्रथमोपचार पेटी पुरवली जाईल.

7. निष्कर्ष :-

पर्यावरण व वन मंजुरी मंत्रालयाच्या मार्गदर्शक तत्वांच्या अन्वये अर्ज केलेल्या महाराष्ट्रातील नाशिक जिल्ह्याच्या मालेगाव, निफाड, कळवण तालुक्यातील 5 वाळू घाटांचे लीझ क्षेत्र 5 हेक्टरपेक्षा कमी असून बी-2 प्रवर्गामध्ये येते.

- अल्प प्रमाणात केलेल्या उत्खननाचा पर्यावरणावर काही विशेष परिणाम होणार नाही आणि नजीकच्या समुदायाला फायदेशीर सिद्ध होईल.
- प्रस्तावित प्रकल्पामुळे अप्रत्यक्षरित्या स्थानिक लोकांना रोजगार मिळेल.
- प्रस्ताविक प्रकल्प सामाजिक पायाभूत सुविधा आणि सर्वांगीण प्रदेश विकासासाठी सकारात्मक योगदान देईल.

- पर्यावरण आणि वन मंत्रालयाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार सर्व पर्यावरणीय मुद्दे जसे कि हवा, पाणी ध्वनी, माती, जमीन, घनकचरा व्यवस्थापन इत्यादी बाबत कार्यवाही करण्यात येईल.

जिल्हाधिकारी कार्यालय नाशिक

(खनिकर्म शाखा)

फोन नं.0253-2319006

E-Mail ID-districtminingsk@gmail.com

क्र.कक्ष-15/2/गोखनि/ 1072 /2021

दिनांक- 4/10/2021

To,
The Joint Director (WPC)
Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai
Kalpataru point, 3rd Floor, Sion, Mumbai

Subject - Submission of Proposals of Nashik District Level 5 Sand Spots for Conduct of Public Hearing – Reg.

With reference to subject cited above, we hereby submitting the Proposals of Nashik District Level 5 Sand Spots for conduct of Public Hearing as per the requirements of EIA Notification, dated 14th September 2006 and subsequent amendments/ notifications of Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Govt. of India.

Further, as per the EIA Notification, the following documents are submitted to Regional Officer, Maharashtra Pollution Control Board, Nashik

1. Executive Summary (Marathi & English) - 20 Hard Copies each
2. Environmental Management Plan - 20 Hard Copies
3. Soft copies of above in CD - 20 Copies

We request you to grant permission for conduct of Public Hearing for the subject Proposals of Nashik District Level 5 Sand Spots and issue us the proceedings at the earliest.

OC Signed by Additional Collector Nashik}

(Rohini Chavan)

District Mining Officer Nashik